

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.02.1960, sp. zn. Cz 467/59, ECLI:CZ:NS:1960:CZ.467.1959.1

Číslo: 41/1960

Právní věta: Nárok na náhradu ušlého výdělku (rozdílu mezi výdělkem a invalidním důchodem) je součástí jednotného nároku z důvodu náhrady škody. Lhůta k promlčení tohoto nároku začíná běžet nejpozději po dni doručení rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.02.1960

Spisová značka: Cz 467/59

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody, Promlčení

Předpisy: 141/1950 Sb. § 89

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 41/1960 sb. rozh.

Nárok na náhradu ušlého výdělku (rozdílu mezi výdělkem a invalidním důchodem) je součástí jednotného nároku z důvodu náhrady škody. Lhůta k promlčení tohoto nároku začíná běžet nejpozději po dni doručení rozhodnutí o přiznání invalidního důchodu.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. února 1960, Cz 467/59.)

Žalobce utrpěl v zaměstnání dne 18. května 1951 úraz při roztržení zakaleného válce. Šlo o přeražení stehenní kosti. Žalobci byl přiznán invalidní důchod.

U lidového soudu v Poličce domáhal se žalobce přiznání náhrady rozdílu mezi měsíčním výdělkem 1400 Kčs a invalidním důchodem 659 Kčs ve výši 750 Kčs (po zaokrouhlení), a to za poslední 3 roky před podáním žaloby, tedy celkem částky 27 000 Kčs.

Lidový soud v Poličce žalobu zamítl. Zjistil, že žalobci byl od 17. května 1952, a to výměrem býv. Státního úřadu důchodového zabezpečení ze dne 5. července 1952, přiznán invalidní důchod podle § 63 zák. č. 99/1948 Sb. Dnem, kdy obdržel výměr o invalidním důchodu, byla podle odůvodnění rozhodnutí lidového soudu žalobci známa výše škody, o jejíž náhradu žádá. Žalobce věděl také, kdo je škůdcem. Od této doby počala běžet promlčecí lhůta, a to zákonná tříletá lhůta (§ 86 odst. 1, § 89, §

90 obč. zák.). Jestliže žalobce uplatnil nárok na náhradu po uplynutí této zákonné tříleté promlčecí lhůty, je jeho právo promlčeno, při čemž žalovaný námitku promlčení výslovně vznesl (§ 86 odst. 2 obč. zák.).

Krajský soud v Pardubicích rozsudek prvního soudu zrušil a věc vrátil prvnímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí. Krajský soud vychází, jak z odůvodnění jeho rozhodnutí je patrné, z toho, že nutno rozlišovat, zda jde o sám nárok nebo o opětující se dávky, které ze vzniklého poškození vznikají. Žalobce uplatňuje náhradu jen pokud jde o dávky za poslední tři roky před podáním žaloby. Není třeba, aby předtím již žaloval ve lhůtě podle § 89 obč. zák., jde-li o opětující se dávky, u nichž nutno lhůtu k uplatnění počítat ohledně každé opětující se dávky zvlášť. Nárok na náhradu škody za poslední tři roky před podáním žaloby nemůže být promlčen.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti generálního prokurátora, že rozhodnutím krajského soudu byl porušen zákon.

Odůvodnění:

Podle § 89 obč. zák. počíná promlčecí doba, jakmile mohlo právo být vykonáno po prvé. Podle důvodové zprávy je toto ustanovení dáno v zájmu bezpečnosti právního styku a k odstranění dosavadních sporů, jež vyplývají z nejistoty o počátku promlčecí doby. Ustanoveními o promlčení sleduje zákon vůbec to, aby bylo zabráněno nejistotě, k níž by mohlo dojít v právních vztazích, zejména vzhledem k tomu, že jejich existence se po delším časovém odstupu obtížně zjišťuje.

Výklad, který v daném případě krajský soud zaujal, nejen že není v souladu s tím, co bylo právě uvedeno, nýbrž naopak vede právě k opačným důsledkům a zejména i k tomu, že by se počátek běhu promlčecí lhůty oddaloval na zcela neurčitou dobu.

Žalobce se dověděl nejpozději v době doručení výměru o přiznání invalidního důchodu o tom, jaký je rozdíl mezi posledně dosahovaným výdělkem a mezi poskytnutým důchodem. Mohl proto své právo uplatnit. Podle ustanovení § 150 odst. 2 o. s. ř. může soud uložit i povinnost k plnění opětujících se dávek, jež se stanou splatnými teprve po vynesení rozsudku. Občanský soudní řád dává vzhledem k tomu možnost, aby mohlo dojít k nové úpravě při plnění opětujících se dávek, jestliže došlo k podstatné změně okolností, jež jsou rozhodnými pro určení jejich výše nebo trvání. Poskytování opětujících se dávek je odvozováno od téže škodné události a není důvodu, proč by otázka promlčení měla být řešena izolovaně u jednotlivých splátek. Jde tu o jednotný nárok z důvodu utrpěné škody.

Pokud krajský soud vyslovil jiný názor, jímž by byl lidový soud při posuzování věci vázán, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanoveních § 86 odst. 1, § 89 a 90 obč. zák.